

Η ΑΘΗΝΑ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

ATHENS AT THE END OF THE 19th CENTURY

□ Πέντε πανοραμικές απόψεις της Αθήνας λίγο πριν από την είσοδο του 20ου αιώνα.
Σπίτια χαμηλά δύοροφα και τριόροφα, κεραμοσκεπές... Η πολιτεία απλωμένη ανάμεσα στο Λυκαβηττό και τον Ιερό Βράχο. Η Ακρόπολη να φαίνεται από παντού. Τα ύψη των κτιρίων διατηρούνται χαμηλά. Μια νεοκλασική πολιτεία στο σύνολο της μοναδική στον κόσμο. Γιατί πουθενά αλλού δεν θα συναντήσεις αυτό το φαινόμενο, του να κυριαρχεί δηλαδή ο νεοκλασικός ρυθμός από τα Βασιλικά Ανάκτορα, μέχρι το πιο μικρό αστικό σπιτάκι. Οι φωτογραφίες δεν αναφέρουν το όνομα του δημιουργού τους. Όμως σε μια απ' αυτές, αντί για υπογραφή έχει αποτυπωθεί στη κάτω γωνία αριστερά η σκιά του. Είναι οι παλαιότερες φωτογραφίες του αρχείου. Μια μεγέθυνση τους σε μεγάλη κλίμακα μπορεί να μας δώσει ένα πλήθος από πληροφορίες για την εποχή ιδιαίτερα πολύτιμες.

■ Five panoramic views of Athens shortly before the beginning of the 20th century. Low houses with two or three storeys, tiled roofs... The city stretches out between Lykavittos Hill and the Sacred Rock. The Acropolis is visible from any location. The height of the buildings remains low. It is by majority a neoclassical city, unique in the world. Because nowhere else can you meet this phenomenon, where the neoclassical style is dominant to such an extent, from the Royal Palace to the smallest civilian home. There is no mentioning of the name of the maker on the photos. But on one of them, instead of a signature, we have the appearance of his shadow at the bottom left corner. These are the oldest photos in our archives. If they were to be enlarged to a bigger scale we would be able to notice a wealth of information about that period, which would be ever so valuable.

□ Η Αθήνα στα τέλη του 19ου αιώνα.

Άποψη της Αθήνας από τους πρόποδες του Λυκαβητού εκεί περίπου όπου σήμερα η Δεξαμενή. Στο μέσον περίπου της φωτογραφίας ο Ιερός Βράχος με την Ακρόπολη, και στα πόδια του, οι συνοικίες της Πλάκας και του Θησείου.

Στη γωνία αριστερά το μόλις αναστηλωμένο Παναθηναϊκό Στάδιο και ακριβώς μπροστά του η κωνική στέψη της γωνίας του Μεγάρου Πεσματζόγλου στη γωνία των οδών Ηρώδη του Αττικού και Βασιλίσσης Σοφίας, και στη συνέχεια τα Ανάκτορα (σημ. Βουλή) και ο Βασιλικός κήπος.

■ Athens at the end of the 19th century

View of Athens from the foothill of Lykavittos, more or less where today the area called Dexameni is situated. In the middle of the photograph we see the Sacred Rock with the Acropolis and below it the neighbourhoods of Plaka and Thesseio.

In the left hand corner the Panathinaikon Stadio, recently restored, and right in front of it the conical decoration of the corner of Pesmatzoglou Mansion at the junction of Herod Atticus Street and Vasilissis Sofias Avenue and behind that the Royal Palace (nowadays the Parliament) and the Royal Gardens.

Πάντα στους πρόποδες του Λυκαβηττού. Η φωτογραφία πρέπει να έχει τραβηχτεί στον άξονα της οδού Ομήρου, στο ύψος της οδού Αναγνωστοπούλου.

Στη γωνία αριστερά, σε πρώτο πλάνο το μικρό εκκλησάκι του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου στη θέση όπου χτίστηκε αργότερα ο σημερινός ναός. Πάντα αριστερά στο βάθος, το Παναθηναϊκό Στάδιο και ο Βασιλικός κήπος με τα Ανάκτορα. Διακρίνεται επίσης το Ανάκτορο του Διαδόχου (σημ. Προεδρικό Μέγαρο) πριν γίνει η προσθήκη της αίθουσας χορού προς την πλευρά της λεωφ. Βασ. Γεωργίου Β'. Δεδομένου ότι το Ανάκτορο του Διαδόχου χτίστηκε το 1897 και η αίθουσα χορού προσετέθη το 1909 οι φωτογραφίες αυτής της ενότητας πρέπει να έχουν τραβηχτεί στο μεσοδιάστημα.

Στο κέντρο της φωτογραφίας και πάλι η Ακρόπολη, ενώ στα δεξιά διακρίνουμε το Πολιτικό Νοσοκομείο, σημερινό Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, στην οδό Ακαδημίας και την Αθηναϊκή Τριλογία στη λεωφ. Πανεπιστημίου και στη συνέχεια το Αρσάκειο. Αυτή τη φορά η λήψη έχει γίνει πιθανότατα από το λόφο του Φιλοπάππου. Σε πρώτο πλάνο φαίνεται η οδός Αποστόλου Παύλου ακόμη αδιαμόρφωτη.

Δεξιά ο βράχος της Ακρόπολης, με το Ερεχθείο, τον Παρθενώνα και τα Προπύλαια. Στο κέντρο περίπου, ο λόφος του Λυκαβηττού και αριστερά του το Θησείο.

Still at Lykavittos foothills. This photograph must have been taken along the axis of Omírou Street, at the point of Anagnostopoulou Street.

In the left hand corner, in the forefront is the small church of St. Dionyssios Areopagitis, exactly on the spot where the modern church was built. Still on the left far in the background the Panathinaíkon Stadio and the Royal Gardens with the Palace. We can also see the Successor's Palace (nowadays the Presidential Residence) before the attachment of the ballroom on the side of King George II's Avenue. Taking in account the fact that the Successor's Palace was built in 1897 and the ballroom was added in 1909, these pictures should have been taken during this period.

Central in the photo is the Acropolis again, and on the right we see the Civilian Hospital (nowadays Cultural Centre of the Municipality of Athens) in Akademias Street and the Athenian Trilogy on Panepistimiou Avenue and further back the Arsakeio School.

This time the shot was probably taken from Philopappou Hill. In the forefront we see Apostolou Pavlou Street, still in formation.

On the right the Acropolis Hill, with Erechtheio, Parthenon and Propylaia. Almost in the centre Lykavittos Hill and on its left the Thesseio.

Η λήψη έχει γίνει κοντά στον Αγ. Αθανάσιο. Δεξιά από τις γραμμές του τραίνου που οδηγεί στον Πειραιά, το Θησείο και η Ακρόπολη, αριστερά ο Λυκαβηττός. Ακριβώς δίπλα στις γραμμές η επέκταση της οδού Ερμού, οδηγεί ευθεία στα Ανάκτορα.

Αριστερά της οδού Ερμού ο Κεραμεικός, αδιαμόρφωτος ακόμα και απέναντι, επί της Πειραιώς το εργοστάσιο αερίοφωτος στην πρώτη φάση λειτουργίας του.

Στο βάθος ο ναός του Αγίου Λουκά.

This shot must have been taken near St. Athanassios. On the right side of the railway lines, leading to Piraeus, Thesseio and the Acropolis, on the left Lykavittos Hill.

On the left of Ermou Street, the Kerameikos, still unrestored, and opposite that, on Pireos Street, the gas works, during its first phase of operation.

Further back the church of St. Loukas.

Μία ακόμη πανοραμική άποψη της Αθήνας με τον Ιερό Βράχο στην δεξιά γωνία σε πρώτο πλάνο, και το λόφο του Λυκαβηττού στο κέντρο.

Διακρίνονται ο χώρος της Ρωμαϊκής Αγοράς, το τζαμί του Σταροπάζαρου, οι πύργοι καμπαναριά της Αγίας Ειρήνης, τα Ανάκτορα.

One more panoramic view of Athens with the Sacred Rock in the right hand corner in the forefront and Lykavittos Hill in the centre.

We can see the area of the Roman Market, the mosque named after the wheat market, the bell towers of St. Eirini, the Royal Palace.

